

ELS DANYS COL-LATERALS DEL CLIMA

Com la despesa militar accelera
el col·lapse climàtic

CENTRE DELÀS
D'ESTUDIS
PER LA PAU

TIPPING POINT
NORTH SOUTH

Stop
Wapenhandel

tni
transnationalinstitute

RESUM EXECUTIU

Mentre autoritats de tot el món es reuneixen a la cimera anual pel clima (COP27) a Egipte, és poc probable que la despesa militar figuri a l'agenda oficial. No obstant això, com demostra aquest informe, la despesa militar i la venda d'armes tenen un impacte profund i durador en la capacitat d'abordar la crisi climàtica, i per descomptat en la possibilitat de fer-ho d'una manera que promogui la justícia. Cada dòlar destinat a la despesa militar no només augmenta les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH), sinó que també desvia els recursos financers, les habilitats i l'atenció de l'abordatge d'una de les amenaces existencials més grans que la humanitat ha afrontat mai. A més, l'augment constant d'armes arreu del món també està afegint llenya al foc climàtic, alimentant la violència i els conflictes i agreujant el sofriment de les comunitats més vulnerables davant el col·lapse climàtic.

La despesa militar i les emissions de GEH també estan experimentant un increment pronunciat. La despesa militar mundial ha anat en augment des de finals dels anys noranta: s'ha incrementat des del 2014 i va assolir un rècord de 2 bilions de dòlars el 2021. No obstant això, els països responsables de les grans despeses militars no són capaços de trobar ni una fracció d'aquests recursos o el compromís per combatre a l'escalfament global.

La nostra investigació conclou el següent:

Els països més rics i més responsables de la crisi climàtica destinen més recursos a la despesa militar que al finançament pel clima.

- Els **països més rics** (categoritzats com a Annex II a les converses sobre el clima de l'ONU) **gasten almenys 30 vegades més en les seves forces armades que en proporcionar finançament climàtic** als països més vulnerables del món, cosa que estan obligats legalment a fer.
- **Set dels deu primers emissors històrics també es troben entre els deu països que més dediquen a la despesa militar mundial:** per ordre de magnitud, els Estats Units són el país amb més despesa militar amb diferència, seguits de la Xina, Rússia, el Regne Unit, França, el Japó i Alemanya. Els altres tres dels deu països amb més pressupost militar - Aràbia Saudita, Índia i Corea del Sud - també són grans emissors de GEH.
- **Entre el 2013 i el 2021, els països més rics (Annex II) van dedicar 9,45 bilions de dòlars a la despesa militar**, el 56,3% del global total (16,8 bilions de dòlars) en comparació amb un estimat de 243.900 milions de dòlars en finançament addicional per al clima. La despesa militar ha augmentat un 21,3% des del 2013.

La despesa militar augmenta les emissions de GEH

- Un informe de 2020 de Tipping Point estimava que **la petjada de carboni dels exèrcits del món** i les indústries d'armes associades comportava **al voltant del 5% de les emissions globals de GEH** el 2017. Com a comparació, l'aviació civil representa el 2% de les emissions globals de GEH.
- Pel que fa al consum de combustible, **si les forces armades mundials es classifiquessin juntes** com un sol país, serien el **29è consumidor de petroli més gran del món**, just per davant de Bèlgica i Sud Àfrica.
- Altres estimacions de CEOBS i Scientists for Global Responsibility (SGR) situen la petjada de carboni militar anual en **205 milions de tones per als Estats Units i 11 milions de tones per al Regne Unit d'equivalent de diòxid de carboni**, amb França representant al voltant d'un terç dels 24,8 milions de tones estimats de la Unió Europea.

No hi ha proves que els exèrcits puguin ser ecològics

Les forces armades dels països més rics presumeixen cada cop més dels seus esforços per abordar el canvi climàtic, com la instal·lació de plaques solars a les bases, la preparació de defenses a nivell del mar i la substitució de combustibles fòssils en certs equipaments militars. Una anàlisi més detallada però, suggereix que això és més aviat un rentat d'imatge:

- **En la majoria de les estratègies militars nacionals relatives al clima, els objectius de reducció són imprecisos i no estan definits.** L'Enfocament Estratègic de Defensa de Canvi Climàtic i Sostenibilitat (Defence Climate Change and Sustainability Strategic Approach) del Regne Unit del 2021, per exemple, no estableix cap propòsit de reducció a part de "contribuir a l'assoliment del compromís legal del Regne Unit d'assolir les zero emissions netes el 2050".
- **Els exèrcits no han pogut trobar alternatives de combustible adequades per al transport i els equips utilitzats en operacions i exercicis** - que representen el 75% del seu consum d'energia. Només el combustible de l'aviació representa el 70% del combustible emprat pels militars, seguit de la propulsió naval i, en menor mesura, dels vehicles terrestres. L'exèrcit s'enfronta als mateixos reptes que el sector de l'aviació civil - els combustibles alternatius encara són massa cars, de disponibilitat limitada i no són sostenibles.
- **La majoria dels objectius declarats de "net zero" es basen en suposicions falses** - depenen de tecnologies com la captura de carboni, que encara no existeixen a gran escala, o de combustibles alternatius que tenen costos socials i ambientals greus.
- **Mentrestant, els exèrcits continuen desenvolupant nous sistemes d'armes que contaminen encara més.** Per exemple, els avions de combat F-35A consumeixen uns 5.600 litres de petroli per hora enfront dels 3.500 dels avions de combat F-16 als que estan substituint. Com que els sistemes militars tenen una vida útil de 30 a 40 anys, això comporta mantenir sistemes altament contaminants durant molts anys.

A més, les aliances militars com l'OTAN han deixat clar que no comprometran el seu domini militar per fer front al canvi climàtic. El canvi climàtic, en diferents plans de seguretat nacional, encara és una crida a augmentar la despesa militar per fer front a aquesta "amença", més que un repte per reduir o repensar les seves operacions.

La invasió d'Ucraïna per part de Rússia ha sobrecarregat les despeses militars i les emissions

La invasió d'Ucraïna per part de Rússia l'any 2014, i especialment la gran escalada en el conflicte des de febrer de 2022, s'ha utilitzat per aprovar augments enormes de la despesa militar (i, per tant, de les emissions de GEH), sense indicis que ni Rússia ni l'aliança dels 30 països de l'OTAN hagin considerat els impactes climàtics.

- **La Comissió Europea preveu un augment de la despesa dels seus estats membres d'almenys 200.000 milions d'euros**, basat en la combinació de fons addicionals ad hoc i augments estructurals a llarg termini. **Els Estats Units han aprovat un pressupost militar rècord de 840.000 milions de dòlars** per al 2023, i el Canadà el 2022 va anunciar 8.000 milions de dòlars addicionals per als cinc anys vinents. Rússia ha aprovat un augment del 27% de la despesa militar des del 2021, la qual cosa fa que els pressupostos ascendeixin a un total de 83.500 milions de dòlars el 2023. **Els objectius climàtics s'han tirat ràpidament per la borda** davant dels objectius militars. Només el 2022, s'han encarregat 476 dels avions de combat que consumeixen més benzina, els F-35: 24 per a la República Txeca, 35 per a Alemanya, 36 per a Suïssa, 6 addicionals per als Països Baixos a més de les comandes anteriors, i 375 per als Estats Units.
- **La guerra ja està desviant recursos del finançament climàtic a la despesa militar.** El juny de 2022, el Regne Unit va traslladar diners del seu pressupost de finançament per al clima per finançar parcialment un paquet de suport militar a Ucraïna de 1.000 milions de lliures. El govern noruec ha aturat tots els desemborsaments d'ajuda al desenvolupament, inclòs el finançament pel clima, per obtenir una "visió general" de les possibles conseqüències de la guerra a Ucraïna.

El gran guanyador d'aquesta bonança de la despesa militar és la indústria armamentística

La indústria armamentística s'ha beneficiat dels augments globals de la despesa militar, així com de la diversificació en sectors com el control de fronteres i la gestió de la migració. L'Agència Europea de Defensa (EDA) va informar el 2021 que "la compra de nous equips s'ha beneficiat més fortament de l'augment global de les inversions en defensa" dels darrers anys. Després de la invasió a gran escala d'Ucraïna per part de Rússia, i en particular de que Alemanya anunciés una despesa addicional de 100.000 milions d'euros, els preus de les accions de les grans empreses d'armes s'han disparat.

Els països més rics estan exportant armes als països més vulnerables al clima, alimentant conflictes i guerres enmig de la crisi climàtica.

- **Els països més rics (Annex II) van representar el 64,6% del valor total de les transferències internacionals d'armes** (entre 2013 i 2021).
- **Els països de l'Annex II han exportat armes als 40 països més vulnerables al canvi climàtic.** Tretze d'aquests països estan implicats en conflictes armats, 20 tenen règims autoritaris i 25 es troben entre els països amb nivells de desenvolupament humà més baixos. Alguns d'ells també estan subjectes a embargaments d'armes de l'ONU i/o la UE (Afganistan, República Centreafricana, Myanmar, Somàlia, Sudan, Iemen i Zimbàbue).
- Rússia i la Xina, el segon i quart exportadors d'armes més grans, també exporten a països vulnerables al canvi climàtic i són coneguts per ignorar els embargaments internacionals d'armes. Entre el 2013 i el 2021, **la Xina n'ha exportat a 21 dels països més vulnerables al clima del món i Rússia a 13 d'aquests països.**

Aquestes exportacions d'armes no només desvien els diners cap a les armes encara que aquests siguin necessaris per a mitigar i adaptar-se a les conseqüències del canvi climàtic, sinó que també corren el risc d'intensificar conflictes, repressió i abusos dels drets humans per a les poblacions que es troben a primera línia del canvi climàtic. Aquesta és una forma de mala adaptació climàtica.

Egipte és un dels molts països recolzats amb acords d'armes en lloc d'acció climàtica

Egipte acollirà les negociacions sobre el clima de l'ONU (la COP27) el novembre de 2022, però és molt més conegut per la seva despesa militar que per la seva acció climàtica.

- **Entre el 2017 i el 2021, Egipte ha estat un dels cinc principals països importadors d'armes, rebent el 5,7% de les importacions mundials. Els seus principals proveïdors són Rússia (41%), França (21%) i Itàlia (15%).** També rep suport per a la seva policia i guàrdies de fronteres dels estats membres de la UE, especialment d'Alemanya.
- **No obstant això, Egipte ha signat acords relatius a la producció de combustibles fòssils per valor de 74.000 milions de dòlars des del 2014,** incloent-hi empreses nord-americanes com ExxonMobil i Chevron, no ha aconseguit desenvolupar plans d'adaptació al canvi climàtic efectius i està reprimint activament els activistes pel clima i la democràcia al país, inclòs en el període previ a la COP27.

La despesa militar podria finançar un New Green Deal mundial

Els països més rics han fallat constantment en les seves promeses de proporcionar la quantitat insuficient de 100.000 milions de dòlars anuals en finançament pel clima als països més vulnerables al canvi climàtic. A més, es neguen a assumir cap compromís concret per pagar les creixents pèrdues i els danys, com ara els de les inundacions al Pakistan i la sequera a la Banya d'Àfrica el 2022.

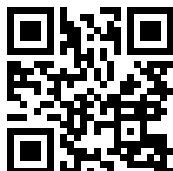
- **La despesa militar d'un any dels deu que gasten més seria suficient per cobrir el finançament internacional per al clima promès durant quinze anys** (de 100.000 milions de dòlars anuals).
- **Només el 4 per cent dels fons que els principals 10 països** (Estats Units, la Xina, Índia, Rússia, França, Alemanya, Aràbia Saudita, Japó i Corea del Sud) **destinen anualment a la despesa militar** (proporció d'1:23) i el 3% de la despesa militar mundial anual (proporció d'1:30) **servirien per finançar 70.000 milions de dòlars per a l'adaptació al canvi climàtic.**

Juntament amb altres propostes de finançament - com ara la fi de les subvencions als combustibles fòssils, el desemborsament dels Drets Especials de Gir (DEG), nous impostos sobre l'extracció de combustibles fòssils, transaccions financeres, aviació i transport marítim - hi ha diners més que suficients per finançar la mitigació, adaptació, i pèrdues i danys provocats pel canvi climàtic.

Davant la crisi climàtica i les senyals de que estem assolint punts planetaris d'inflexió perillosos, hi ha un imperatiu primordial per prioritzar l'acció climàtica i la cooperació internacional per protegir aquelles poblacions que es veuran més afectades. No obstant això, el 2022, la carrera armamentística està agreujant la crisi climàtica i impeding la seva resolució. No podia arribar en pitjor moment. Per fer front a la més gran amenaça per a la seguretat humana, l'emergència climàtica, necessitem que tots els països - els membres de l'OTAN i membres permanents del Consell de Seguretat de l'ONU, Rússia i la Xina - treballin junts per prioritzar el clima per sobre del militarisme. No hi ha una nació segura sense un planeta amb seguretat climàtica.

✉ **Subscriu-te al nostre butlletí:**
www.tni.org/en/subscribe

o escaneja el codi QR:

AUTORS: Mark Akkerman, Deborah Burton, Nick Buxton, Ho-Chih Lin, Muhammed Al-Kashef, Wendela de Vries

EDITAT PER: Nick Buxton

COPIADORA: Deborah Eade

MAQUETACIÓ: Evan Clayburg

PUBLICAT PER:

Transnational Institute – www.TNI.org

Stop Wapenhandel – www.stopwapenhandel.org

Tipping Point North South – www.tippingpointnorthsouth.org

Global Campaign on Military Spending (GCOMS) – www.demilitarize.org

AGRAÏMENTS: Gràcies a Benjamin Neimark, Daniel Willis, Josephine Valeske, Niamh Ni Bhriain i Stuart Parkinson pels seus útils comentaris i comentaris sobre els esborranys d'aquest informe.

Novembre de 2022

El contingut de l'informe es pot citar o reproduir amb finalitats no comercials, sempre que la font sigui degudament citada. TNI agrairia rebre una còpia o un enllaç al text en què s'utilitza o es cita. Tingueu en compte que els drets d'autor de les imatges romanen amb els fotògrafs.

<http://www.tni.org/copyright>

El Transnational Institute (TNI) és un institut internacional d'investigació i incidència política que treballa per un món més just, democràtic i sostenible. Durant més de 40 anys, el TNI ha actuat com un punt d'interconnexió entre moviments socials, acadèmics i acadèmiques compromesos i responsables de polítiques.

www.TNI.org

Stop Wapenhandel

Stop Wapenhandel, Campanya contra el Comerç d'Armes dels Països Baixos, és una organització independent dedicada a la investigació i la sensibilització sobre el comerç i la indústria de les armes. Fa campanya contra l'exportació d'armes a països pobres, règims no democràtics i països en zones de conflicte, i s'oposa a que Governos, bancs i fons de pensions financin el comerç de les armes.

www.stopwapenhandel.org

TIPPING POINT NORTH SOUTH

Tipping Point North South (TPNS) és una cooperativa que dona suport i inicia projectes creatius impulsats per campanyes que fan avançar l'agenda global de justícia social. Es tracta d'una cooperativa "en benefici de la comunitat" que serveix a la "comunitat" a tots els nivells, des del local al nacional fins a l'internacional, amb un enfocament en qüestions globals de justícia social, econòmica i ambiental.

www.tippingpointnorthsouth.org

El Centre d'Estudis per la Pau J.M. Delàs és una entitat independent d'anàlisi de pau, seguretat, defensa i armamentisme dedicada a realitzar investigació i incidència política i social sota un prisma de cultura de pau, sobre els efectes negatius del militarisme i els conflictes armats.